

พฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปติธรรม 7 ในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

BEHAVIOR OF LOCAL LEADER ACCORDING TO SAPPURISDHAMMA 7 IN HUANG NONG SUBDISTRICT, BAN PHAI DISTRICT, KHON KAEN PROVINCE

พระครูปลัด อำนาจ สุมโน (จิตรมโน), พระมหาวิรุฬ วิโรจโน และพระครูประยุตสารธรรม

Phrakhru Palad Amnat Sumano (Jitman), Phramaha Wiruth Wirojano, Phrakhruprayutsaradham

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

Mahamakut Buddhist University Isan Campus

Corresponding Author E-mail: jitmanss26@gmail.com

บทความวิจัย (Research Article)

Received 6/11/2023, Revised 2/12/2023, Accepted 6/12/2023

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปติธรรม 7 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อพฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปติธรรม 7 จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และกลุ่มอาชีพ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปติธรรม 7 ในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น โดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 361 คน สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที (t-Test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) และ LSD ผลการวิจัยพบว่า : (1) ประชาชนในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปติธรรม 7 โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ อยู่ในระดับมาก คือ ด้านการรู้จักเหตุใจ รองลงมาคือ ด้านการรู้จักผล รองลงมาคือ ด้านการรู้จักชุมชน รองลงมาคือ ด้านการรู้จักตน รองลงมาคือ ด้านการรู้จักประมาณ รองลงมาคือ ด้านการรู้จักบุคคล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการรู้จักเวลา (2) ผลการเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปติธรรม 7 ในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น พบว่า ประชาชนที่มี เพศและอายุ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปติธรรม 7 ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปติธรรม 7 แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (3) ข้อเสนอแนะประชาชนและองค์กรทางพระพุทธศาสนาควรมีการเสริมสร้าง และพัฒนาการบริหารท้องถิ่นตามหลักสัปติธรรม 7 ในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น โดยมีการแจ้งข้อมูลข่าวสาร และแต่งตั้งผู้ตรวจสอบโครงการต่าง ๆ ให้ประชาชนทราบอยู่เสมอ รวมทั้งส่งเสริม และปลูกฝังให้ประชาชน นำหลักสัปติธรรม 7 มาปฏิบัติ รวมทั้งขอความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่มาให้การสนับสนุนและให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการต่างๆ

คำสำคัญ: พฤติกรรม; ผู้นำท้องถิ่น; สัปติธรรม 7

Abstract

The objective of this thesis is as follows: 1) To study the level of behavior of local leaders according to Sappurisdhamma 7. 2) To compare public opinions on the behavior of local leaders according to Sappurisdhamma 7, categorized by gender, age, education level, and occupation. 3) To study recommendations and guidelines for developing the behavior of local leaders according to Sappurisdhamma 7 in Hua Nong Sub-district, Ban Phai District, Khon Kaen Province, using a survey questionnaire to collect data from a sample group of 361 individuals. The statistical analysis methods used include frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way ANOVA, and LSD. The research findings are as follows: (1) The overall opinion of the population in Huanoi Subdistrict, Ban Phai District, Khon Kaen Province, regarding the behavior of local leaders according to Sappurisdhamma 7 is at a moderate level. When considering each aspect, the highest average score is in the area of understanding intentions, followed by understanding outcomes, understanding communities, understanding oneself, understanding estimates, understanding individuals, and the area with the lowest average score is understanding time. (2) The comparison of the level of behavior of local leaders according to Sappurisdhamma 7 in Hua nong Sub-district, Ban Phai District, Khon Kaen Province, reveals that there is no significant difference in the opinions of the population based on gender and age. However, there is a significant difference in the opinions of individuals with different education levels and occupations, at a significance level of 0.05. (3) Suggestions: People and Buddhist organizations should strengthen and develop local administration according to the principles of Sappurisdham 7 in Hua Nong Subdistrict, Ban Phai District, Khon Kaen Province By informing information and appoint inspectors for various projects to keep the public informed at all times Including promoting and cultivate it among the people Put the 7 principles of Sappurisdham into practice and ask for cooperation from local administrative organizations in each area to support and allow people to participate in various projects.

Keywords: behavior; local leaders; Sappurisdhamma 7.

บทนำ

พฤติกรรมในการพัฒนาประเทศที่ผ่านมาเน้นเป็นที่ประจักษ์โดยทั่วกันว่ามุ่งเน้นความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีที่ขาดความสมดุลกับการพัฒนาทางด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามของมนุษย์นั้นก่อให้เกิดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนในประเทศโดยรวม และเป็นสาเหตุที่มาของปัญหาทางด้านสังคมในปัจจุบันที่นับวันจะทวีความรุนแรงขึ้นตามลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเด็กเยาวชนที่เป็นอนาคตสำคัญของชาติซึ่งกำลังประสบปัญหาด้านสังคมและวัฒนธรรมมารุมล้อมคุกคามและโน้มน้าวใจให้หลงผิดมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนขาดระเบียบวินัยละทิ้งค่านิยมความเป็นไทยขาดความตระหนักในคุณค่าของ คุณธรรม จริยธรรมที่พึงประสงค์นับว่า เป็นปัญหาที่จะต้องได้รับการแก้ไขเยียวยาอย่างเร่งด่วน ผู้นำโดยทั่วไปของไทยจะต้องเข้าใจการเปลี่ยนแปลงและเข้าใจปัญหา ของสังคมไทยได้อย่างดี

และเชื่อมโยงการศึกษา กับสังคมไทยนั้น จำเป็นต้องมีคุณสมบัติหลัก ดังนี้ 1) ความสามารถในการวิเคราะห์ 2) ความสามารถในการสร้างสรรค์ 3) ความสามารถในการสร้างผลงาน และ 4) ความสามารถในการด้านความรับผิดชอบเป็น การแสดงความเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม ซึ่ง การบริหารสถานศึกษาในยุคการศึกษา 4.0 ให้ประสบความสำเร็จได้นั้นต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำ (Leadership) (ปณตนนท์ เกียรติประภากุล, 2561: 200)

ภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นพฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงถึงความรู้ ความสามารถในการบริหาร หมายถึงมีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความสามารถทางวิชาการมีการ สร้างสรรค์และพัฒนาการทำงาน ใช้หลักเหตุผลในการบริหาร มีความสามารถในการ ประสานงาน มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของครู และปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อการโน้มน้าวหรือจูงใจให้ทุกฝ่ายการปฏิบัติงานในหน้าที่ ตามความรับผิดชอบของตนอย่างเต็มที่ จนนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้ด้วยความเต็มใจ (วาทิตยาราชภักดี, 2561: 15)

มนุษย์ถือว่าเป็นสัตว์โลกที่ผ่านการพัฒนาการจนถึงขั้นที่อาจเรียกว่าสมบูรณ์แบบเพราะมีร่างกายที่มีอวัยวะที่เหมาะสมแก่การดำเนินชีวิต เช่น มีนิ้วมือที่เหมาะสมแก่การหยิบจับสิ่งของมีแขนขาที่ เหมาะแก่การ ยืน เดิน นั่ง นอน แต่มนุษย์ก็ยังคงเป็นสัตว์โลกประเภทหนึ่ง ถึงแม้จะผ่านการพัฒนา ด้านร่างกายมาแล้วก็ตาม (ขบวน พลตรี, 2530: 47) แต่ก็ยังคงเป็นสัตว์เพราะยังข้องติดอยู่ในโลกและมนุษย์ก็ไม่ได้อยู่เพียงผู้เดียวในโลก จึงต้องมีการติดต่อสื่อสารเพื่อให้ผู้อื่นรับรู้ หรือตอบสนองความต้องการของตนเอง การสื่อสารโดยการแสดงออกทางกิริยาท่าทางหรือคำพูด เรียกว่า พฤติกรรม ซึ่งพฤติกรรมนั้นจะมีประโยชน์ทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น ได้นั้นจิตใจต้องได้รับการพัฒนา ก่อน เมื่อจิตใจพัฒนาแล้ว พฤติกรรมก็จะสร้างสรรค์ไปในทางที่ดีสามารถทำประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวมได้อย่างยิ่งใหญ่ อย่างเช่น เจ้าชายสิทธัตถะ ทรงเป็นมนุษย์ แต่สามารถพัฒนาพระองค์เองจนชาวโลกขนานพระนามพระองค์ว่า พระสัมมาสัมพุทธโธ แปลว่า ผู้รู้โดยพระองค์เอง พระองค์สามารถสร้างสรรค์ประโยชน์แก่ชาวโลกเป็น อนเอนกอนันต์ได้ปัญหาของมนุษย์ไม่ได้มีแต่ปัญหาอยู่ที่ผู้ที่ไม่พัฒนาจิตใจ เมื่อไม่พัฒนาจิตใจ พฤติกรรมการแสดงออกทางกายวาจา จึงแตกต่างกันไปตามอำนาจของกิเลส (พระภวนาวิริยคุณ, 2547: 80 -85)

พฤติกรรมของมนุษย์ที่เห็นได้ง่ายก็คือ พฤติกรรมทางกายและวาจาที่ไม่ดี เช่น การแสดง ความเห็นแก่ตัว กระทำทุจริตต่าง ๆ และการแสดงวาจาทุจริต เป็นต้น พฤติกรรมที่ไม่ดีเหล่านี้ จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้เป็นการกระทำที่สุจริต และการแสดงวาจาที่สุจริตหรือ กล่าวอีกอย่างหนึ่งว่านิสัยชอบทำกรรมชั่วของคนเราจำเป็นต้องได้รับการเปลี่ยนแปลงแก้ไขให้มีนิสัยชอบทำแต่กรรมดีเท่านั้น และอะไรคือสาเหตุปัจจัยที่ทำให้คนเรามีนิสัยชอบทำแต่กรรมชั่ว เหตุปัจจัยสำคัญที่ทำให้คนเราชอบทำกรรมชั่วก็คือ ความคิดผิด ๆ ซึ่งมีสาเหตุเนื่องมาจากความเห็นผิดอีกต่อหนึ่ง ความเห็นผิดนี้มีศัพท์ทางธรรมว่า มิจฉาทิฎฐิความเห็นผิดนี้เกิดจากจิตใจที่ตกอยู่ใต้อำนาจของกิเลส 3 ตระกูลหมายถึง โลภะ โทสะ โมหะ บุคคลใดก็ตามที่มีความเห็นเป็นมิจฉาทิฎฐิย่อมจะก่อแต่ความชั่ว เป็นนิสัยสันดาน พฤติกรรมเช่นนั้นนอกจากจะนำความทุกข์ความเดือดร้อน มาสู่ตัวบุคคลผู้ก่อกรรมชั่วเองและสังคมโดยรวมในโลกนี้แล้ว บุคคลผู้นั้นยังต้องไปรับโทษทัณฑ์อย่างสุดแสนสาหัสอีกนานแสนนานในโลกหน้าอีก ด้วยการก่อกรรมชั่วและสังคมโดยรวมในโลกนี้แล้ว บุคคลผู้นั้นยังต้องไปรับโทษทัณฑ์อย่างสุดแสนสาหัสอีกนานแสนนานในโลกหน้าอีกด้วย

พฤติกรรมของมนุษย์สามารถพัฒนาได้ตามหลักพระพุทธศาสนาได้กล่าวถึงรูปแบบวิธีการพัฒนาไว้ว่า ความประพฤติสุจริตแสดงออกมาทางกาย วาจา และใจ เป็นเรื่องของการฝึกฝนด้านพฤติกรรมโดยเฉพาะศีล ถือว่า เป็นจุดเริ่มต้นในขบวนการพัฒนามนุษย์ เพราะว่าศีลเป็นสิ่งที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาดำเนินชีวิตของ

มนุษย์ในสังคม และช่วยให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยสามารถทำให้มนุษย์มีพฤติกรรมเกิดความเคยชินที่ดีงามตามแบบอย่างของศีลที่กำหนดไว้ดีแล้วฉะนั้น ศีล จึงเป็นอุปกรณ์สำคัญในการฝึกฝนเบื้องต้น เมื่อฝึกฝนดีแล้วย่อมทำให้เกิดความเคยชินทำให้สมรรถภาพของจิต สมาธิเป็นส่วนของการฝึกฝนในด้านจิตใจ หรือระดับจิตใจให้เกิดการพัฒนาคุณสมบัติต่าง ๆ เช่น ด้านคุณธรรม มีเมตตากรุณาความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเข้มแข็ง ความอดทน ความเพียรพยายาม ความรับผิดชอบ และด้านจิตใจทำให้เกิดความสุข เช่น ความผ่องใส เบิกบาน ความรู้สึกภูมิใจ

การแสดงออกทางกายวาจาของมนุษย์ เรียกว่า พฤติกรรม ซึ่งเป็นผลมาจากการแสดงปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าในสถานการณ์ต่าง ๆ การกระทำของมนุษย์อาจสังเกตเห็นได้ชัดเจน ได้แก่ การกระทำทางกาย เช่น การยืน เดิน นั่ง นอน เป็นต้น เรียกว่า “กายกรรม” การกระทำทาง วาจา ได้แก่ การพูดสนทนา การทักทาย และการสั่งสอน เป็นต้น เรียกว่า “วจีกรรม” ส่วนการ กระทำที่ซับซ้อนมากขึ้น ยากต่อความเข้าใจ ต้องติดตามสังเกต วิเคราะห์ตีความและประเมินค่าเป็น การกระทำทางใจ เช่น การคิด การจำการลืม การเรียนรู้แรงจูงใจ เจตคติความเมตตาหรือความรัก เป็นต้น เรียกว่า “มโนกรรม (เรียบ ศรืทอง, 2542 : 155 - 164)

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ได้ตระหนักถึงความสำคัญแห่งความเป็นมนุษย์ และพฤติกรรมของความเป็นมนุษย์ที่สามารถจะพัฒนาได้ประกอบสังคมไทยส่วนใหญ่เป็นสังคมชาวพุทธ ทั้งหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่มีมากเพียงพอต่อการพัฒนาพฤติกรรมของมนุษย์ได้ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งประกอบด้วย 1) อัมมัญญูตา เป็นผู้รู้จักเหตุ 2) อัตถัญญูตา เป็นผู้รู้จักผล 3) อัตตัญญูตา เป็นผู้รู้จักตน 4) มัตตัญญูตา เป็นผู้รู้จักประมาณ 5) กาลัญญูตา เป็นผู้รู้จักกาล 6) ปริสสัญญูตา เป็นผู้รู้จักชุมชน 7) ปุคคลัญญูตา เป็นผู้รู้จักบุคคล อันจะทำให้เราเข้าใจในผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้นำท้องถิ่นที่ได้นำมาใช้ในการบริหารงานได้ ชัดเจน และนำมาประยุกต์ใช้ในสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อให้เกิดประโยชน์และความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงานทั้งของส่วนตนและของส่วนรวมในอนาคตได้ เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อพฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นเชิงปริมาณเรื่อง พฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประชากรที่ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น (เฉพาะผู้มีสัญชาติไทย มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน และอายุ 18 ปีขึ้นไป) จำนวน 3,653 คน (สภาพและข้อมูลพื้นฐานองค์การบริหารส่วนตำบลหัวหนอง, 2564: ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น โดยผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม โดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1967: 99 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 361 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษา และ 4) กลุ่มอาชีพ ข้อคำถามเป็นลักษณะการตรวจสอบรายการ (Checklist) และเป็นคำถามปลายปิด (Close Ended Questionnaires) ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะพฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักธรรมที่เรียกว่าสัปปุริสธรรม 7 ในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น โดยข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ระดับคะแนน (Rating Scale) โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถาม เลือกตอบคำถาม 5 ระดับ ดังนี้ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย น้อยที่สุด กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 5 4 3 2 1 คะแนน ตามลำดับ

การหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน มีค่าเท่ากับ 0.66 – 1.00 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามพฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น โดยนำไปทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.949 ตามลำดับ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมานำมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าทางสถิติ และขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้ 1) ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และกลุ่มอาชีพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) 2) ข้อมูลเกี่ยวกับระดับพฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) 3) วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อพฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และกลุ่มอาชีพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างตัวแปรอิสระที่มีตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า ข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 213 คน ร้อยละ 59.00 มีอายุ 58 – 77 ปี จำนวน 154 คน ร้อยละ 42.66 มีระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 159 คน ร้อยละ 44.04 มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 165 คน ร้อยละ 45.71

2. ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น พบว่า ประชาชนในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น มีพฤติกรรมทางการเมืองท้องถิ่นตามหลักศีล 5 โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา

ในแต่ละด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อยู่ในระดับมาก คือ ด้านการรู้จักเหตุใจ รองลงมา คือ ด้านการรู้จักผล รองลงมา คือ ด้านการรู้จักชุมชน รองลงมา คือ ด้านการรู้จักตน รองลงมา คือ ด้านการรู้จักประมาณ รองลงมา คือ ด้านการรู้จักบุคคล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการรู้จักเวลา

3. ผลการเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุระดับการศึกษา และกลุ่มอาชีพรายละเอียดในแต่ละกลุ่ม สรุปได้ดังนี้ พฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ ด้วยวิธีการ t -test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ประชาชนในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ประชาชนเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ส่วนความคิดเห็นต่อพฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามอายุพบว่า ประชาชนในทุกอายุ มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ระดับการศึกษา และกลุ่มอาชีพ โดยภาพรวม พบว่า มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ข้อเสนอแนะ ประชาชนและองค์กรทางพระพุทธศาสนาควรมีการเสริมสร้าง และพัฒนาการบริหารท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น โดยมีการแจ้งข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ ให้ประชาชนทราบอยู่เสมอ และควรมีการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบโครงการต่าง ๆ ส่งเสริม และปลูกฝังให้ประชาชน รักษาหลักสัปปุริสธรรม 7 และนำมาปฏิบัติ เพื่อให้เป็นข้อบังคับ ข้อห้าม และข้อควรเว้น และขอความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่มาให้การสนับสนุนในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนโครงการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวม มีคิดเห็นพฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า พฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 อยู่ในระดับมากทั้ง 1 ด้าน คือ ด้านการรู้จักเหตุ อยู่ในระดับปานกลาง 6 ด้าน คือ ด้านการรู้จักผล ด้านการรู้จักตน ด้านการรู้จักประมาณ ด้านการรู้จักเวลา ด้านการรู้จักชุมชน และ ด้านการรู้จักบุคคล

1. พฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ด้านการรู้จักเหตุ ของประชาชนในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น พฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 อยู่ในระดับมาก กล่าวคือ ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้ที่เข้าใจเกี่ยวกับหลักในการบริหารจัดการท้องถิ่น รองลงมาคือ ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้ที่ยึดหลักการและบริหารจัดการท้องถิ่นอย่างเป็นขั้นเป็นตอน รองลงมาคือ ผู้นำท้องถิ่นวางแผนและจัดทำนโยบาย สอดคล้องกับการบริหารงานของท้องถิ่น รองลงมาคือ ผู้นำท้องถิ่นแสดงภาวะผู้นำต่อเพื่อนร่วมงาน และประชาชนด้วยความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และสนใจใฝ่ถามทุกซอกซี้ด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้นำท้องถิ่นใช้หลักกลยาณมิตร เป็นแบบอย่างที่ดี ของบุคลากรในหน่วยงานและประชาชนในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับ พระครูวิมลภากร ถาวรพา (2559 : บทคัดย่อ) กล่าวว่า ความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรม 7 พระสังฆาธิการ อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัยความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของพระสังฆาธิการในอำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมากเมื่อจำแนกเป็นรายพบว่า อยู่ในระดับดีมากทุกด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้

ด้านธัมมัญญตา ด้านอัตถัญญตา ด้านปุคคลัญญตา ด้านลัตถัญญตา ด้านปริสสัญญตา ด้านกาลัญญตา และด้านมัตตัญญตา ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อภาวะผู้นำของพระสังฆาธิการ ในอำเภออุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า พระสังฆาธิการที่มีอายุ พรรษา การศึกษาทางโลก การศึกษาทางธรรม การศึกษาทางเปรียญธรรม และตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามหลักสัปปริสธรรม 7 ของพระสังฆาธิการไม่แตกต่างกัน

2. พฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปริสธรรม 7 ด้านการรู้จักผล ของประชาชนในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น พฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปริสธรรม 7 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อยู่ในระดับมาก คือ ผู้นำท้องถิ่นจัดให้มีการส่งเสริมความสัมพันธ์แบบ กัลยาณมิตรส่งเสริมบรรยากาศในการทำงาน รองลงมาคือ ผู้นำท้องถิ่นดำเนินงานตามวิสัยทัศน์ หรือปรัชญา พันธกิจ เป้าหมาย ในการพัฒนาท้องถิ่นที่ได้กำหนดไว้ รองลงมาคือ ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้มีความมุ่งมั่น และมีความเพียร พยายามที่จะขับเคลื่อนนโยบายไปสู่จุดหมายที่ตั้งไว้ รองลงมาคือ อยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้นำท้องถิ่นจัดให้มีการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง โดยมีจุดเน้นเพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้นำท้องถิ่นจัดให้มีการร่วมมือกับบ้าน วัด และโรงเรียนเพื่อพัฒนาชุมชน ซึ่งไม่สอดคล้องกับพระสมุห์เจษฎา แดงบำรุง (2564 : บทคัดย่อ) กล่าวว่า การประยุกต์ใช้หลักสัปปริสธรรมในการบริหารงานของคณะผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวทางประยุกต์ใช้หลักสัปปริสธรรมในการบริหารงานของคณะผู้บริหาร อบต.ปากน้ำ และ 2) แนวทางที่เหมาะสมในการประยุกต์ใช้ กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นมีบริบทคล้ายคลึงกัน เป็นงานวิจัยแบบผสมวิธี ได้แก่ เชิง ปริมาณใช้แบบสอบถามสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้แก่ 1) คณะผู้บริหาร 2) พนักงานส่วนตำบล 3) สมาชิกสภา และ 4) ผู้นำชุมชน จำนวน 132 คน โดยใช้สถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน และเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์และสนทนา ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ 1) คณะผู้บริหาร 2) พนักงานส่วนตำบล และ 3) สมาชิกสภา จำนวน 12 คน โดยวิเคราะห์เชิง เนื้อหาและสรุปภาพรวม ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวทางประยุกต์ใช้หลักสัปปริสธรรมในการ บริหารงานของคณะผู้บริหาร อบต.ปากน้ำคือ หลักธรรมที่นำไปปฏิบัติเป็นคณติ และใช้ในการ ดำเนินชีวิตที่ถูกต้องด้วยความปรารถนาดี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มี 7 ประการ ได้แก่ 1.1) หลักรู้จักเหตุ 1.2) หลักรู้จักผล 1.3) หลักรู้จักตน 1.4) หลักรู้จักประมาณ 1.5) หลักรู้จักเวลา 1.6) หลักรู้จักชุมชน และ 1.7) หลักรู้จักบุคคล และ 2) แนวทางที่เหมาะสมในการ ประยุกต์ใช้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นคือ 2.1) การรู้จักเหตุ การศึกษาปัญหาเพื่อ วางแผน ตัดสินใจแก้ปัญหา และติดตามประเมินผล 2.2) การรู้จักผล การวิเคราะห์คน งานประเมินผลลัพธ์ เพื่อนำไปแก้ไขปัญหา 2.3) การรู้จักตน มีหลักการคิด รู้จักวางตนให้เหมาะสม กับสถานการณ์ 2.4) การรู้จักประมาณ การบริหารองค์กร และการประเมินความคุ้มค่า 2.5) การรู้จักเวลา การบริหารเวลา และประเมินผลการปฏิบัติงาน 2.6) การรู้จักชุมชน การตระหนักรู้มีคุณธรรมประจำใจในการบริหาร และ 2.7) การรู้จักบุคคล การรู้จักบุคคล ชยัน พบปะพูดคุย และการใช้ใจแลกใจ

3. พฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปริสธรรม 7 ด้านการรู้จักตน ของประชาชนในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น พฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปริสธรรม 7 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อยู่ในระดับมาก คือ ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้ที่มีจิตใจโอบอ้อมอารีและมีความเสียสละ รองลงมาคือ อยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ และสามารถกระจายวิสัยทัศน์ไปยังบุคคลต่าง ๆ ได้ รองลงมา คือ ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้มีการเปลี่ยนแปลง รองลงมา คือ ผู้นำท้องถิ่นแสดงภาวะผู้นำต่อเพื่อนร่วมงานด้วยความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และสนใจใฝ่ถามทุกข์สุข และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

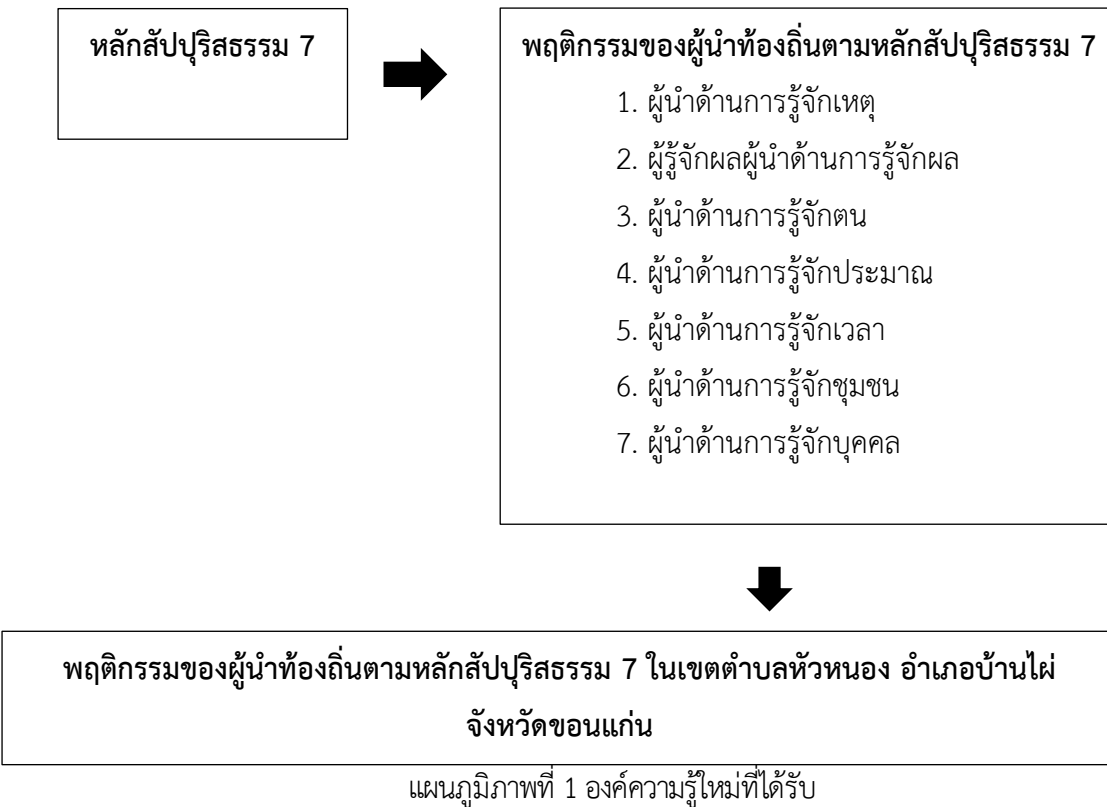
5. พฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ด้านการรู้จักเวลา ของประชาชนในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น พฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ ผู้นำท้องถิ่นจัดทำนโยบายหรือโครงการเหมาะสมกับโอกาสและเวลารองลงมาคือ ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้ที่แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันต่อเหตุการณ์และเวลา ผู้นำท้องถิ่นมีความสามารถในการบริหารเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้นำท้องถิ่นสามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาทาก่อนและหลังได้ดี และ ผู้นำท้องถิ่นเป็นตัวอย่งที่ดีในการบริหารจัดการเวลาให้เกิดประโยชน์กับท้องถิ่นสูงสุด ซึ่งไม่สอดคล้องกับ ธนวัฒน์ ชาวโพธิ์ (2565 : บทคัดย่อ) กล่าวว่า ภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาภูมิราชมหาวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้างโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน สามารถเรียงจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ อัตตัญตา รู้ตน อัมมัญตา รู้หลักและรู้จักเหตุ ปุคคลัญตา รู้บุคคล ปริสสัญตา รู้ชุมชน กาลัญตา รู้กาล อัตถัญตา รู้ความมุ่งหมาย และรู้จักผลและ มัตตัญตา รู้ประมาณ ตามลำดับ จากผลการวิจัย ด้านมัตตัญตา รู้ประมาณ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในสังคมปัจจุบันเป็นสังคมที่เต็มไปด้วยสื่อต่าง ๆ ที่เข้ามาให้นักศึกษาเสพ โดยเฉพาะสื่อจากโลกอินเทอร์เน็ต ที่มีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารทั้งจริง

และไม่จริงทำให้เกิดการรับรู้ของนักศึกษาตามกระแสไป ยกตัวอย่าง กระแสการทำงานที่ได้รับผลตอบแทนอย่างรวดเร็ว หรือกระแสการทำเงินจากการเล่นเกมทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

6. พฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ด้านการรู้จักชุมชน ของประชาชนในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น พฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคนและทุกองค์กร รองลงมาคือ ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้ที่นึกประสานงานที่ดีกับทุกองค์กรและทุกภาคส่วน รองลงมาคือ อยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้นำท้องถิ่นให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชน และประชาชนรองลงมาคือ ผู้นำท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมภายในท้องถิ่น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้นำท้องถิ่นให้ความสำคัญกับประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ นนทชนันท์กรณ์ ฝ้ายเทศ (2564 : บทคัดย่อ) กล่าวว่า คุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามหลักสัปปุริสธรรมของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าความคิดเห็นมากที่สุดคือด้านการบริหารงาน ด้านบุคลิกภาพ และด้านการประสานงานชุมชน อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ คุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามหลักสัปปุริสธรรมของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงาน ด้านบุคลิกภาพ ด้านการประสานงานชุมชน อยู่ในระดับมากทุกด้าน

7. พฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ด้านการรู้จักบุคคล ของประชาชนในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น พฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ ผู้นำท้องถิ่นสามารถปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาแต่ละบุคคลได้อย่างถูกต้อง ผู้นำท้องถิ่นสามารถบรรจุแต่งตั้งหรือจัดวางบุคคลได้เหมาะสมกับงาน ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้ส่งเสริมให้ภิกษุสามเณร และเยาวชนได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนเพิ่มเติม ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้ให้โอกาสและสนับสนุนคนที่มีความรู้ความสามารถให้ดำรงตำแหน่งที่เหมาะสม และผู้นำท้องถิ่นให้ความสำคัญกับทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งไม่สอดคล้องกับ สุวรรณ แก้วนะ และคณะ (2564 : บทคัดย่อ) กล่าวว่า การพัฒนาคุณลักษณะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดสมุทรปราการ วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารเทศบาล 2. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารเทศบาล 3. นำเสนอรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรมดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผสานวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.987 เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรของเทศบาลในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 550 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) การวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 17 รูปหรือคนแบบตัวต่อตัว วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนาและการสนทนากลุ่มเฉพาะจำนวน 10 รูปหรือคนเพื่อยืนยันโมเดลหลังจากการสังเคราะห์ข้อมูล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.588 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า มีความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 รองลงมา คือ การมีความเฉลียวฉลาด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 มีความริเริ่มและมุ่งมั่นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 มีความเชื่อมั่นในตัวเองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 มีความพร้อมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 มีความเข้าใจในงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 และมีความสามารถในการควบคุมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 ตามลำดับ

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับ

บทสรุป

พฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จากการศึกษาวิเคราะห์ในการนำไปใช้ ประกอบด้วย มีการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นต่อพฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น องค์กรทางพระพุทธศาสนา คณะสงฆ์ในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเสริมสร้างและพัฒนาประสิทธิภาพของพฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ประชาชนควรมีการเสริมสร้าง และพัฒนาการบริหารท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น โดยควรมีการแจ้งข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ ให้ประชาชนทราบอยู่เสมอ และควรมีการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบโครงการต่าง ๆ
2. องค์กรทางพระพุทธศาสนา คณะสงฆ์ในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเสริมสร้างและพัฒนาประสิทธิภาพของ หลักสัปปุริสธรรม 7 ในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น โดยการส่งเสริมและ ปลุกฝังให้ประชาชน รักษาหลักสัปปุริสธรรม 7 และนำมาปฏิบัติ เพื่อให้เป็นข้อบังคับ ข้อห้าม และข้อควรเว้น

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ให้มีความเพียงพอ ควรขอความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่มาให้การสนับสนุนในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนโครงการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ โดยยึดหลัก บวร “บ้าน วัด โรงเรียน หรือราชการ”

เอกสารอ้างอิง

- ปณตนนท์ เถียรประภากุล. (2561). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคการศึกษา 4.0. **ฉบับมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ**, 11(2), 1994 – 2013
- วาทีทยา ราชภักดี. (2561). **ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงาน บุคคลในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ชบวน พลตรี. (2530). **มนุษย์กับสังคม**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.
- พระภาวนาวิริยคุณ (เผด็จ ทตตชีโว). **คัมภีร์ปฏิรูปมนุษย์**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : บริษัทรุ่ง ศิลป์การพิมพ์ จำกัด, 2547
- เรียม ศรีทอง. (2542). **พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน**. กรุงเทพมหานคร : เวิร์ดเวฟเอดดูเคชั่น จำกัด.
- องค์การบริหารส่วนตำบลหัวหนอง. (2564). **สภาพและข้อมูลพื้นฐาน**. สืบค้นเมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2565. จาก http://www.huanong.go.th/data.php?content_id=6.
- Taro Yamane. (1967). *Statistics, An Introductory Analysis*, 2nd Ed., New York : Harper and Row.